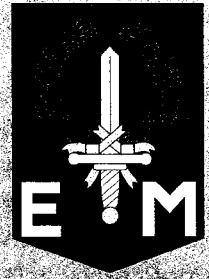

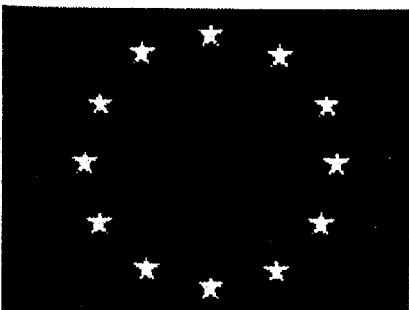
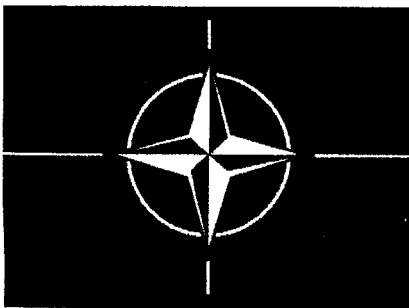
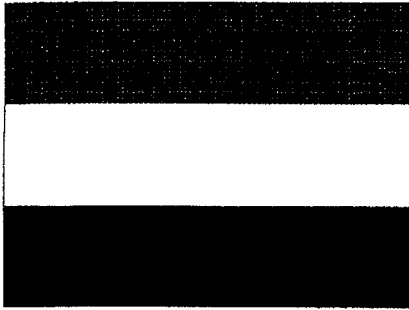
101
004959

INFO-SCOOP

INHOUDSOPGAVE

VAN DE REDACTIE	2
COLOFON	2
INFO-SCOOP SPECIAL ISRAËL	3
"VAKANTIE-ERVARINGEN IN OORLOGSTIJD"	3
REISMETHODIEK	3
VERKEERSPROBLEMEN	3
DE GOLAN	4
PALESTIJS AUTONOM GEBIED	6
ZHIRINOVSKY	9
DEEL 1: ALGEMEEN	9
DEEL 2: HET BEDJE GESPREID	10
PRESIDENTSVERKIEZINGEN IN DE RUSSISCHE FEDERATIE	15
VYBOR NARODA: DE KEUZE VAN HET VOLK	17
RECENTE GEBEURTENISSEN	18
JELTSIN'S EIGENAARDIGE ACTIES	18
SLOTCONCLUSIE	19
WHAT MAKES THE HEART TIC ?	20

VAN DE REDACTIE

Elnt P.W.T.S Menting

Zoals al eerder aangegeven in Info-Scoop nr 8 ligt voor u de info-Scoop die met ingang van heden maandelijks zal worden uitgebracht. U ziet dat de omslag geen verandering heeft ondergaan. Alleen inhoudelijk is de Info-Scoop aangepast. Van recente gebeurtenissen die via een opsomming werden weergegeven naar meer achtergrond informatie over landen, personen en bijzondere gebeurtenissen bv. verkiezingen.

In een Info-Special over Israël schrijft de Elnt D.A. van Amerom zijn bevindingen, opgedaan tijdens zijn vakantie in Israël, in een soort reisverslag neer. Hij verbleef in Israël gedurende de periode 14 tot en met 28 april j.l. Wat sterk in zijn verslag naar voren komt is dat het snelwegennet aan de kustvlakte onvoldoende is om het verkeersaanbod aan te kunnen. Het spoorwegennet stelt niet veel voor. Weliswaar goed onderhouden maar slechts uitgevoerd als enkel-spoor, voornamelijk lopend van noord naar zuid. De Golan-hoogvlakte is licht glooiend met een bazaltachtige bodemstructuur doorsneden door kleine wadi's. Al met al een verslag dat zeer zeker de moeite waard is om gelezen te worden.

In zijn laatste artikel (hij gaat 101 Mipel met ingang van 1 juli verlaten) beschrijft de Aoi C. de Waart in deel 1 en 2 de voornaamste uitgangspunten van Vladimir Zhirinovski met betrekking tot de verkiezingen die op 16 juni 1996 moeten plaats vinden om het RF presidentschap van Rusland. Het meest schokkende van Zhirinovski's programma is, dat voor hem de soevereiniteit van andere staten eenvoudig niet blijkt te bestaan. Deel 3 tot en met 5 worden in een Info-Special in week 23 uitgegeven. De redactie wil bij deze van de gelegenheid gebruik maken (en wij denken ook namens de lezers van de Info-Scoop) de Aoi de Waart te bedanken voor zijn bijzondere bijdragen die hij heeft geleverd met zijn artikelen ten behoeve van de Info-Scoop.

De redactie wenst de Aoi de Waart heel veel satisfaction toe in zijn nieuwe werkomgeving. Cees bedankt!!!!!!!!!!!!!! In zijn artikel gaat de Tlnt J. Schouten dieper in op de aanstaande verkiezingen in Rusland. Zijn slotconclusie is dat Jelsin kan rekenen op steun van de vele zakenmensen. Het hoe en waarom? Daarvoor dient u het verhaal te lezen.

En dan tot slot een artikel van Owi Danens. Voor oefendoeleinden is het mogelijk gebruik te maken van de bij 101 Mipel aanwezige uniformen en "vreemde" wapens. En inderdaad, zoals de Owi Danens in zijn afsluiting stelt, is het aan te bevelen eens te komen "shoppen" als het onder andere gaat om uniformen en "vreemde" wapens.

Zoals ook aangegeven in de colofon is de Info-Scoop volledig samengesteld uit open bronnen. Indien er uwerzijds op- of aanmerkingen zijn over de inhoud van deze publikatie, wordt u verzocht contact op te nemen met één van de redactieleden van de Info-Scoop (zie colofon).

COLOFON;

INFO-SCOOP Is een maandelijks uitgave van 101 Mipel

Adres: Simon Stevinkazerne, MPC 41 A, Postbus 9012, 6710 HC Ede

Telefoon: 0318-683055

Redactie: Maj H.J. Jacobs, Elnt P.W.T.S. Menting, Sgtl A. Wever

INFO-SCOOP wordt verzonden aan die instanties welke functioneel belang hebben bij actuele informatie

De inhoud van de INFO-SCOOP is volledig samengesteld uit open bronnen. Overname uit deze publikatie is toegestaan mits de bron wordt vermeld.

"VAKANTIE-ERVARINGEN IN OORLOGSTIJD"

Elnt D.A. van Amerom

Van 14 tot en met 28 april j.l. hebben mijn vrouw en ik een vakantieperiode doorgebracht in Israël. Gezien de toenmalige situatie zullen verschillende lezers zich wellicht op het voorhoofd tikken. Wie doet nu zoiets! Maar Israël is natuurlijk altijd al een turbulent land geweest en in de boekingsmaand januari was daar eigenlijk niets spannends aan de hand. Arafat had zijn 'verkiezing' gewonnen en de vredesonderhandelingen tussen Israël en Syrië waren op gang gekomen. Daarbij kwam, dat het altijd al onze grote wens was om daar eens rond te kijken; dus waarom niet?

Voor deze special is o.a. gebruik gemaakt van:

Persoonlijke aantekeningen, reis-informatie K-Tours, informatie Israëlsch Nationaal bureau voor toerisme Benelux, NRC Handelsblad, het Algemeen Dagblad, Amt für Mil. Geowesen.

REISMETHODIEK

Binnen de uitgebreide keuzemogelijkheden die er zijn, is gebruik gemaakt van de vliegtuigmaatschappij El Al. Extra inchecktijd (ca. 3 uur i.v.m. veiligheidsgesprek en -onderzoek) was

geleverd, terwijl het in de auto aanwezige airco-systeem een 'must' bleek.

VERKEERSPROBLEMEN

Gezien bovenstaande reis-randvoorwaarden, waren alle ingrediënten voor een ongehinderde 'snuffel'-vakantie aanwezig. Mogelijk zou onze bewegingsvrijheid, gezien de oorlogstoestand in het noorden en mogelijke wegafsluitingen rond Palestijns autonoom gebied, ietwat beperkt worden. Maar, wie dan leeft wie dan zorgt!

DE KUSTVLAKTE

Een uur na de landing doken wij in Israël's verkeersproblematiek. Persoonlijk ervoeren wij de reden waarom het NRA (Netherlands Rail Association) een gooi doet naar de Israelische order (1,4 miljard) voor een metronet in Tel Aviv. Voor Haifa wellicht ook geen overbodige luxe, zou later blijken. Toen wij na 3 dagen (17 april) de kustvlakte van de Middellandse Zee verlieten, kon worden geconcludeerd dat:

1. Het kustgebied nagenoeg was volgebouwd.

De daarbij behorende randstad-achtige verschijnselen (files etc.) deden zich met name voor rond de grote plaatsen met hun voorsteden (Tel Aviv en Haifa). Enkele open gebieden waren (nog) te vinden noord en zuid van Ashdod en tussen Hadera en Haifa. De ruimte tussen Haifa en Akko is volgepropt met industriële infra, terwijl het halve Karmel-gebergte inmiddels tot de modernste buitenwijk van Haifa behoort, berg of geen berg. Dat het daar aanwezige stratennetwerk regelmatig hellingspercentages heeft van bv. 15%, schijnt de gewoonste zaak van de wereld te zijn.

2. Het snelwegennet van de kustvlakte is onvoldoende voor het verkeersaanbod.

Slechts twee belangrijke wegen lopen over de kustvlakte en verbinden alle grote kustplaatsen, van de Libanese grens tot de Gaza-strook. De belangrijkste weg is de autosnelweg nr 4, die het dichtst langs de duinenstrook loopt.

'Israëlgangers zijn taaie types'

ROTTERDAM - Het aantal afzeggingen voor een reis naar Israël valt volgens reisbureaus mee. Annuleringen zijn op de vingers van één hand te tellen. Wel is er een kleine afname van het aantal boekingen. En veel mensen bellen voor informatie. „Mensen die in mei gaan, willen nu al weten of het veilig is”, aldus Sky-Isratours in Amsterdam. Reisbureau Makor in Ridderkerk werd gisteren benaderd

door zijn Israëlische gidsen. „Zij vroegen ons vooral te blijven komen. Er was geen reden voor paniek; zeiden zij”, aldus J. Heester. Volgens hem zijn Israëlgangers taaie types. „Er moet heel wat gebeuren voordat die afzien van een reis: Tijdens de Golfoorlog kon het echt niet, omdat er geen vluchten waren. Maar in de maanden daarna was er een enorme inhaalslag.”

De organisatie van reisbu-

reaus, ANVR, en het ministerie van buitenlandse zaken blijven afzien van een negatief reisadvies. „Wels zeggen we de mensen niet naar de bezette gebieden te gaan. Dit wordt vooral alleen reizende vrouwen met klem afgeraden. Ook Oost-Jeruzalem kan beter niet in het donker of op vrijdag, de heilige dag van de moslims, worden bezocht”, aldus een woordvoerder van het Platform Vakantie-reisadviezen.

Maar toen eind februari de zelfmoordaanslagen weer begonnen en het Palestijns gebied hermetisch werd afgegrensd, ga je toch wel even twijfelen. Die twijfel werd versterkt toen het half maart in Zuid-Libanon begon te 'rommelen' en op 30 maart de eerste katoesja-raketten in Noord-Israël begonnen te vallen. Gezien dit verslag hebben wij, gewapend met aangepaste reisplannen, toch doorgezeten...

In dit verslag komen de volgende onderwerpen aan de orde, getiteld:

- REISMETHODIEK
- VERKEERSPROBLEMEN
- DE GOLAN
- PALESTIJNS AUTONOOM GEBIED.

hier het gevolg van, maar gaf wel een veilig gevoel. Verder is gebruik gemaakt van kibboets-hotels (/campinghuisje/appartement), perfect ingericht en van twee of drie-sterren klasse. Van de ongeveer 30 kibboetsen met hotelaccommodatie, die over heel Israël verspreid liggen, is van een zes-tal lokaties gebruik gemaakt, -de verblijfsduur afgestemd op de hoeveelheid bezienwaardigheden in de omgeving. Deze lokaties waren achtereenvolgens: Shefayim (12 km noord van Tel Aviv), Nir Ezyon (in het Karmel-gebergte, ca. 13 km zuid van Haifa), En Gev (oost-oever Meer van Tiberias), Shores (9 km west van Jeruzalem), Ein Geddi (west-oever Dode Zee) en Eilat. De huurauto werd bij airport Ben Gurion ontvangen en bij airport Eilat weer in-

Al het verkeer kan bij Haifa slechts van deze weg gebruik maken, wat een soort trechtereffect tot gevolg heeft. Het probleem wordt versterkt doordat het transitoverkeer van Noord-Israël naar het Zuiden (en omgekeerd), vanwege de blokkade van de West Bank, tegelijkertijd deze weg moet gebruiken. De autoweg nr 2 (tussen Tel Aviv en Haifa) loopt evenwijdig aan de nr 4, maar heeft vanwege de hoeveelheid afslagen en verkeerslichten slechts een regionale functie.

3. De spoorweg wordt onvoldoende gebruikt.

Ofschoon slechts enkelspoor, is de baan plaatselijk vernieuwd, is goed onderhouden, maar wordt slechts sporadisch gebruikt. De waargenomen treinen bestonden uit max. drie gekoppelde treinstellen, waarin weinig passagiers zaten. Het gedeelte Tel Aviv-Jeruzalem wordt niet gebruikt omdat het grootste deel door Palestijns gebied loopt.

JERUZALEM

Een soortgelijke situatie als in Haifa is bij Jeruzalem aanwezig. Al het goederenverkeer, toeristenbussen en het particuliere vervoer moet, van en naar de kust, via de zesbaans autoweg nr 1. Vlak voor het nieuwe (West-) Jeruzalem, duikt de weg naar rechts omlaag en wordt plotseling vierbaans. Enige honderden meters verder doemen de eerste verkeerslichten op, gevolgd door twee-baans routes. De verkeersborden t.b.v. het voorsorteren, doorgaand verkeer, wegomleiding e.d. zijn uitsluitend voorzien van Hebreeuwse letters, wat een gigantisch probleem oplevert voor diegenen die deze taal niet machtig zijn. Op deze wijze beland je bv. ongewild in het drukke centrum, terwijl het reisdoel Oost-Jeruzalem was en gebruik gemaakt had moeten worden van een van de noordelijke rondwegen. Binnen de bebouwde kom staan de richtingsborden relatief kort voor de wegkruisingen, vaak eenmalig op onoverzichtelijke plaatsen en soms drie-talig (hebreeuws, arabisch en engels) gesteld. Gezien de grote hoeveelheid tekst en de te kleine borden, is hierop

snel anticiperen een groot probleem. De Israëliërs hebben zich ten slotte een zelfde soort rijstijl eigen gemaakt als bv. de Parijsenaars. Richtingaanwijzers en lichtsignalen worden slechts sporadisch gebruikt en dit gebrek wordt met 'claxon-geweld' gecompenseerd.

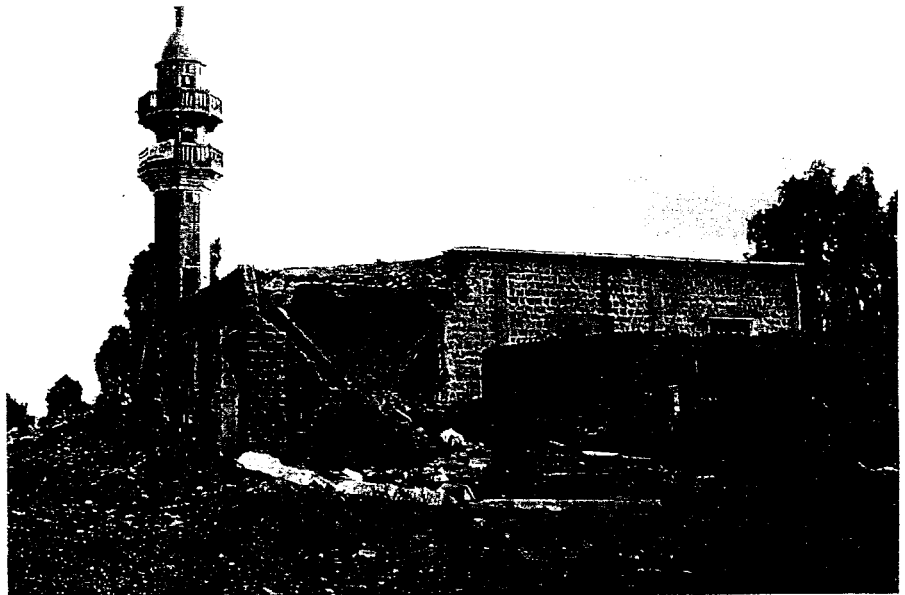
DE GOLAN

Aan het eind van de middag van 17 april begon een koude noord-westen wind op te steken. Een heel aparte ervaring was dat, staande aan de oostoeever van het meer van Galilea, katoesja-explosies te horen waren. De stormwind die dat geluid meedroeg, ranselde tegelijkertijd de wilde wateroppervlakte.

EEN GOLAN-ROUTE

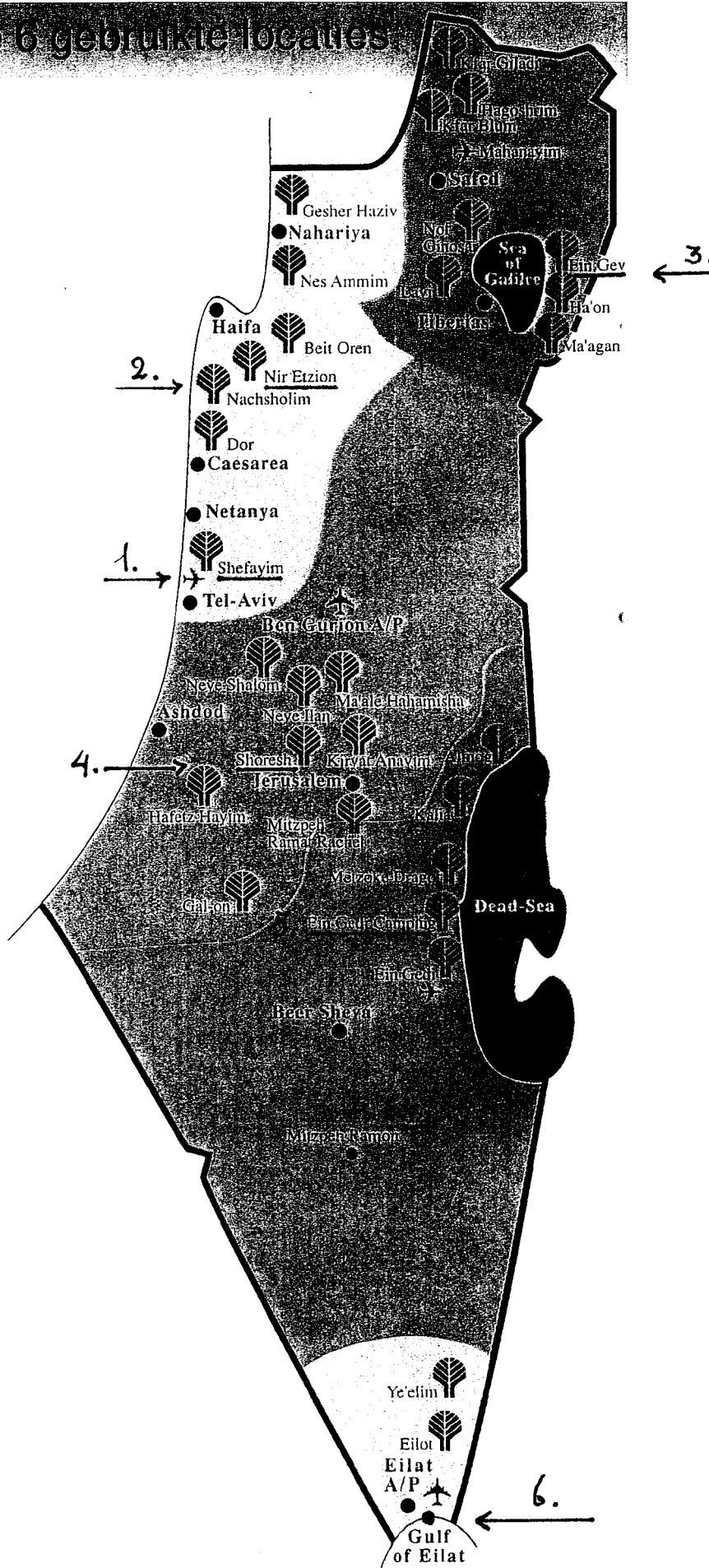
De volgende dag was de lucht opgeklaard en het zicht redelijk. Alle reden dus om de Golan in te trekken. Bij Kibboets En Gev direct via de oostelijke weg omhoog slingerend (hellingspercentages tussen 7 en 15%), valt onmiddellijk het dominante karakter van de hoogvlakte op. Halverwege de klim zijn er direct al boeiende uitzichten in west en noordwestelijke richting over het meer van Galilea en het zuidelijke deel van de Hula-vallei. Goed zichtbaar was de reden waarom de Israëliërs in 1967 (Zesdaagse oorlog) deze hoogvlakte veroverden en daardoor eindelijk af waren van de Syrische terreurbeschietingen.

De hoogvlakte zelf is licht glooiend, met een bazaltachtige bodemstructuur en doorsneden door voornamelijk oost-west lopende kleine wadi's. Het nog vochtige weer van de afgelopen voorjaarsperiode had echter overal prachtige grasachtige vlakten doen ontstaan. Op diverse plaatsen waren opvallend grote moerasachtige meren, mogelijk ontstaan door het plaatselijk afdammen van de belangrijkste wadi's. Kortom, een eldorado voor rustende trekvogels (o.a. zwermen ooievaars). Storend in het 'vredige' landschap waren echter de overal aanwezige markeringen van mijnevelden, kapot geschoten en verlaten Druzen-nederzettingen en dominante kale-zwarte bergtoppen zoals Har Shifon en Har Avital (zuid-west, respectievelijk west van Quneitra). In het schijnbaar verlaten gebied leven wel degelijk mensen. In de verten zijn af en toe kleine moderne kibboetsen zichtbaar en regelmatig zijn ook permanente opstellingen met (Merkava-)tanks of commando-posten zichtbaar, goed door bunkers beschermd en met rotsblokken omwald. De sporadisch voorkomende bushaltes, midden in the middle of nowhere, zijn tevens de liftplaatsen voor de Israëlische dienstplichtigen. Opvallend was dat het eerst langskomende voertuig vrijwel altijd stopte en de lifter meenam. Achteraf concluderend schijnt in heel Israël het meenemen van soldaten als een soort morele verplichting te zijn ingeburgerd.

...kapot geschoten en verlaten Druzen-dorpen...

De 6 gebruikte locaties

Het magere wegennet is goed geasfalteerd. De bermen evenwel zijn niet begaanbaar omdat deze vaak 50 cm lager liggen, met grote rotsblokken afgezet of met prikkeldraad en borden **MIJNENGEVAAR** zijn gemarkeerd. Vooral direct oost van Har Avital liggen meerdere permanente (onbemande) roadblocks, die al slalomend gepasseerd moeten worden en in feite doorgangen door mijnenvelden zijn. Soms duiken de wegen door het ontbreken van bruggen, plotseling omlaag en doorschrijden een wadi, die bij regen vol water staan. Gelukkig staan overal waarschuwborden om te voorkomen dat de onoplettende automobilist plotseling wordt gelanceerd.

HET HERMONGEBERGTE

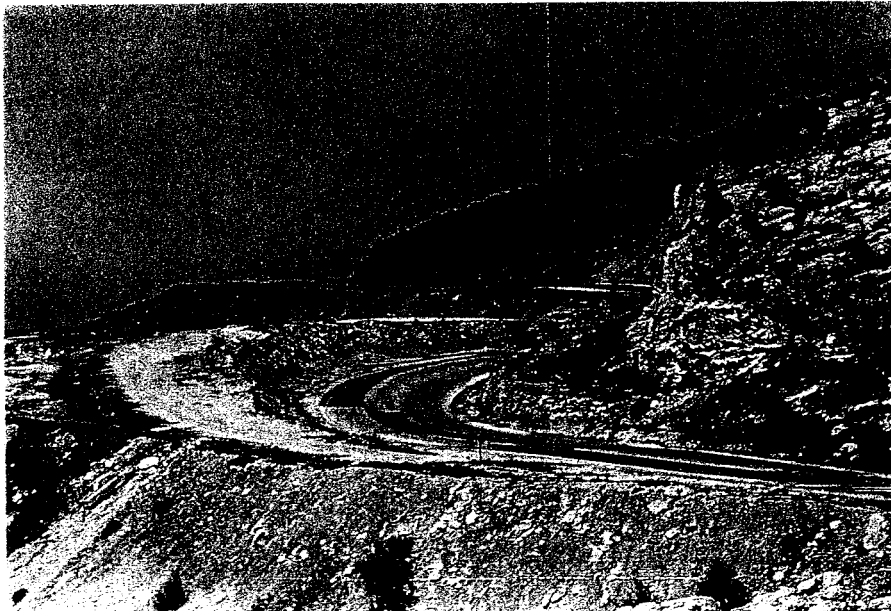
Rijdend in noordelijke richting, evenwijdig aan de gedemilitariseerde zone die door UNDOF (UN-Disengagement Observe Force) wordt bewaakt, doemt al gauw de met eeuwige sneeuw bedekte berg Hermon (2814m) op. Vanuit het Druzen-dorp Majdal Shams is de Israëlische waarnemingspost, bovenop de bergtop, goed zichtbaar.

...Israëlische waarnemingspost bovenop de bergtop...

Het door een woud van antennes markante punt, was ook tijdens de Jom-Kippoeroorlog al van essentieel belang. In de eerste uren van de aanval (6 okt 1973) schakelde een Syrisch bataljon commando's de daar gelegen Israëlische opstellingen uit.

Banias-falls, waar één van de bronnen van de Jordaan ligt. Het park is verder bekend om zijn watervallen, grotten en de ruïnes van een Hellinistische Pan-tempel en oude synagoge. En wat gevreesd werd, gebeurde. Het park was, vanwege het

...een weg, niet zonder gevaar...

...zicht op Qiryat Shemona...

Weer in westelijke richting rijdend over de kronkelige bergweg, zijn prachtige vergezichten aanwezig. Een weg niet zonder gevaar, getuige het wrak van een auto die halverwege de steile helling door de chauffeur in de steek was gelaten. Doorrijdend kom je dan langs de prachtig gelegen kruisvaardersruïne Nimrod (Newé Atit) en de ruïne Banias. De weg eindigt in de buurt van de ingang van het Nationale park

'katoesja-gevaar' gesloten. Israëlische militairen verboden de toegang ten einde tijdverlies te voorkomen om het in het park verspreide publiek in geval van nood weer bij elkaar te krijgen.

DE SYRISCHE GRENSROUTE

De parkwachter adviseerde ons niet verder naar Qiryat Shemona door te rijden, maar de oude Syrische grens-

weg in zuidelijke richting te nemen. Zo'n advies sla je niet in de wind en vanaf deze weg hadden wij met de kijker regelmatig goed zicht (ca. 8 km) op het verlaten stadje, waar af en toe een heli opsteeg of landde, terwijl twee Cobra-gevechtsheli's continue langs de Libanese grens patrouilleerden. De kwaliteit van de oude weg was, hoewel geasfalteerd, abominabel slecht. Regelmatig moesten gaten, waar een compleet wiel gemakkelijk in kon verdwijnen, worden omzijd. En de rustende ooievaars wilden alleen voor de claxon even opzij. De enerverende dag werd besloten met een bezoek aan de ruïne-stad Hazor en aan de stad Zefat.

PALESTIJNS AUTONOM GEBIED

Na op 20 april 's ochtends de toeristische attracties Belvoir en Bet She'an (zuid van het meer van Tiberias) bezocht te hebben, moest Palestijns Autonom gebied worden betreden om uiteindelijk Jeruzalem en later de Negev te kunnen bereiken. Immers, omrijden via de kustvlakte is natuurlijk het laatste wat je dan doet. De vraag bestond natuurlijk: kan dat wel en welke beperkingen gelden er? Vooraf navraag had geen bevredigend antwoord opgeleverd, dus: gewoon doen!

Ongeveer 10 km ten zuiden van Bet She'an troffen wij een Israëlisch checkpoint aan. De militaire bemanning wuifde verveeld onze van Israëlische kentekenplaten voorziene huurauto door. Deze hoofdweg (nr 90) naar Jericho werd vanwege de blokkade immers uitsluitend door Israëliërs gebruikt, terwijl de Palestijnen uitsluitend met een ontheffing het roadblock konden passeren. En zo te zien werd slechts zeer beperkt ontheffingen verleend.

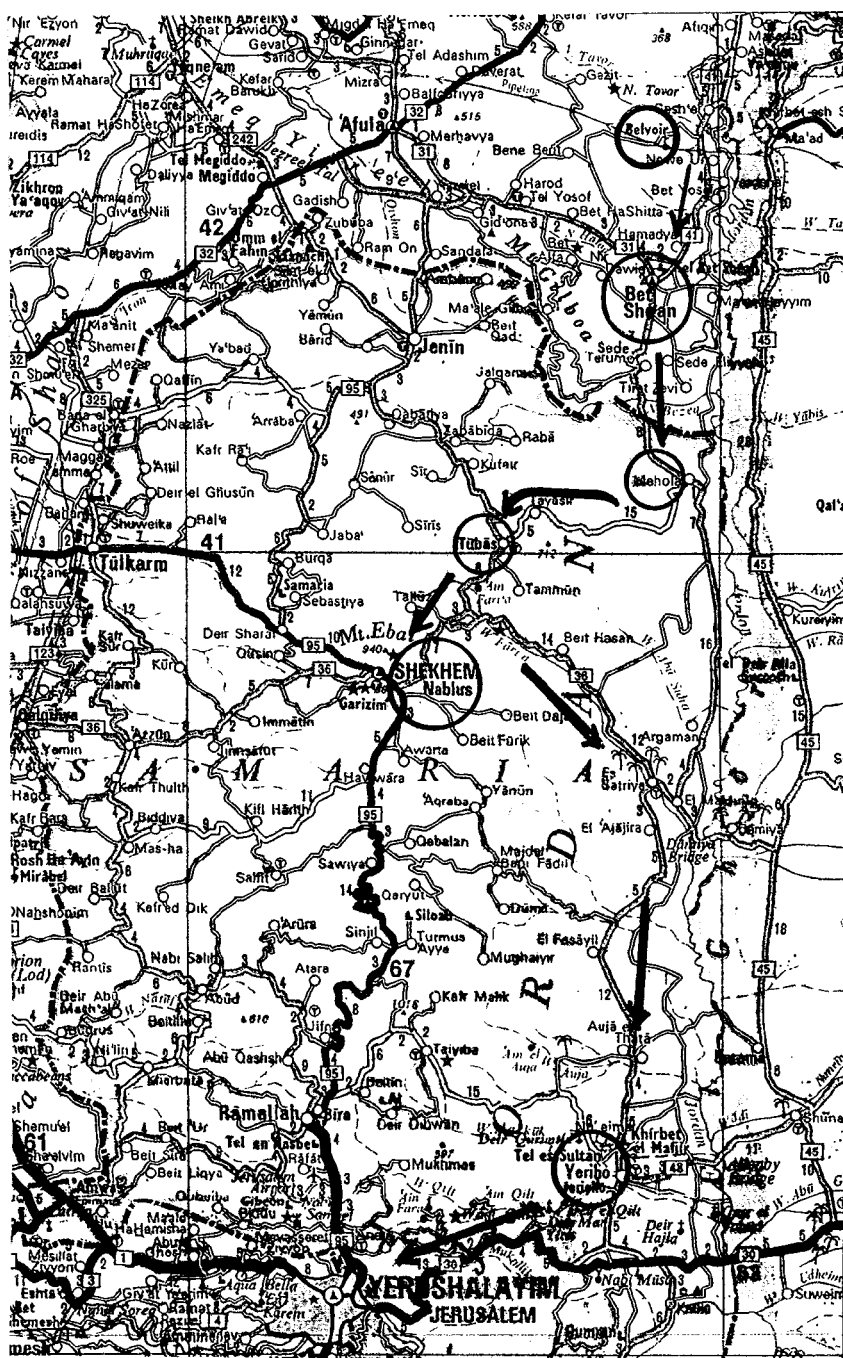
NABLUS

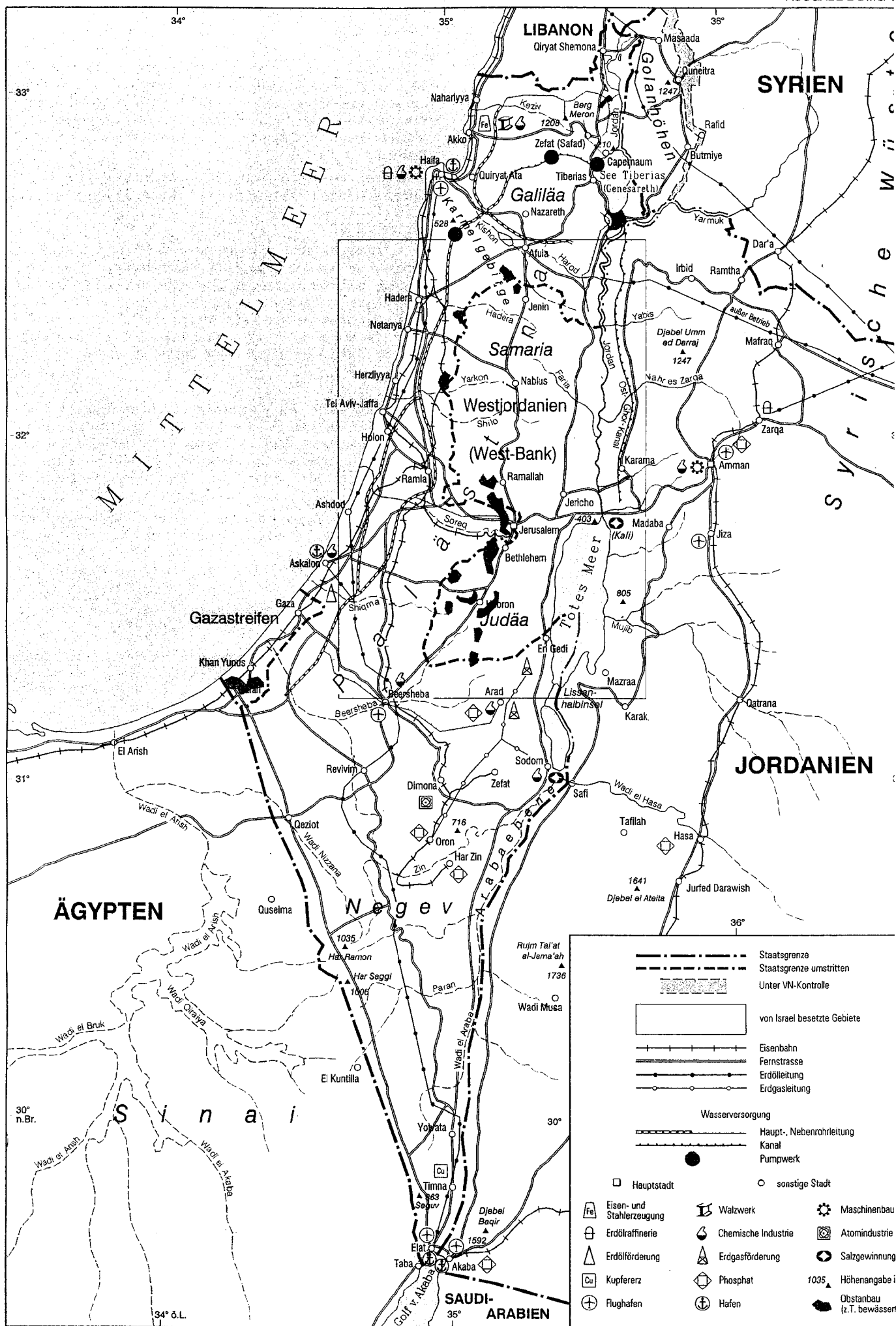
Bij Mehola verlieten wij echter de betrekkelijke veiligheid van de doorgaande weg, om via Tubas naar Shekhem (het oude Sichem) bij Nablus te rijden. Nu was mij bekend dat Nablus, gezien de concentratie Palestijnse vluchtelingen en regelmatig

voorkomende protestacties, niet de rustigste plek op de wereld genoemd kan worden. Een korte kaartstudie leert echter dat tussen Nablus en Shekhem ruim 5 km ligt en omdat wij per se Jacobs Well wilden bezoeken, zou het zoveel vaart wel niet lopen. Onderweg, rijdend over een goed onderhouden weg door een eenzaam golvend graslandschap, passeerden wij enkel grote kudden schapen en tentenkampen van de herder-families. De verkeersborden waren echter van alle vreemde talen 'bevrijd' en alleen het Arabisch was bewust leesbaar gehouden. Een praatje met een herder bleef bij het 'handen en voetenwerk', zodat 'met de zon op 2 uur' werd doorgere-

den. Enigszins onverwacht werd dan ook de weg door een Palestijns roadblock versperd, voorafgaand door een groot bord NABLUS.

De in keurig nieuw pak gestoken bemanning was ook ietwat verrast toen zij plotseling ons Israëlische voertuig zagen stoppen. Ja, en plotseling om draaien enwegwezen, dat doe je echt niet. Het werd snel duidelijk dat wij iets bijzonders moesten wezen. Met draaiende motor en deuren van binnen op slot, begon hierna langs het prikkeldraad weer het 'handen en voetenwerk'. De vragende blik, vergezeld van de herhaalde woorden 'Englisi', deed wonderen en binnen vijf

Herausgeber: Amt für Militärisches Geowesen, Ausgabe 2-DMG-1994
 Vervielfältigung nur mit Genehmigung des Herausgebers,
 ausgenommen Nutzung für hoheitliche Aufgaben

Maßstab ca. 1 : 1 650 000
 0 10 20 30 40 50 60 km

Karte rechnergestützt bearbeitet
 Druck: D01 - IV.94 - 80 - G

minuten was communicatie met een Palestijnse officier en twee engels sprekende onderwijzers mogelijk. De spreekwoordelijk Arabische gastvrijheid was ook hier aanwezig en weer vijf minuten later reden wij door het roadblock met een van de onderwijzers als gids.

Al babbelend reden wij door een van de grootste Palestijnse vluchtelingenkampen op de West Bank. Het bleek namelijk dat het kleine Shekhem in de loop van de jaren door het overbevolkte Nablus was opgeslokt. Maar wat een ellende! De straten waren stoffig bedekt met platgereden puin, stoepen ontbraken. Alleen de doorgaande weg was (nog) enigszins met asfalt verhard. De grauw betonnen huizenblokken en lage flats waren duidelijk niet afgebouwd, maar wel volop in gebruik. Bij gebrek aan ruiten wapperden hier en daar doeken uit

de ramen. Groepjes mannen stonden werkloos bij elkaar te hangen, een enkeling had de toch lege garage benut voor een simpel groentekraampje. Diverse taxi's stonden bij een kruising bij elkaar, de chauffeurs wachtend op niemand. Kortom, alle verschijnselen van de (economische) afgrendeling van Palestijns gebied waren overduidelijk zichtbaar.

Wij bereikten ons tussengelegen reisdoel (Jacobs Well), dat was weggestopt achter grauwe ijzeren deuren en die wij alleen nooit hadden gevonden. Er volgde een allervriendelijkste opvang, rondleiding en een afscheid met cadeau. Het zal een ieder duidelijk zijn dat tijdens de gesprekken niet werd nagelaten de Israëliërs zwart te maken. En jawel, ook Yasser Arafat! Na ruim een uur reden wij, nu wat onbehagelijker, alleen terug naar het roadblock, dat bij nader inzien meer voor

het eigen volk dan tegen buitenstaanders was opgericht.

Via de Tirza-vallei bereikten wij het weet zit er één achter in de auto en hij gaat er niet meer uit zonder zijn (te hoge) gidsbedrag te hebben ontvangen. Enfin, het zal duidelijk zijn dat wij met enige vertraging in het centrum van Bethlehem aankwamen, gelukkig op een bewaakte parkeerplaats zou later blijken.

Daar troffen wij Victor, een 26-jarige Palestijnse jongeman met gids-licentie (badge). Na de eerste kennismaking bleek dat hij al enige maanden werkloos was, omdat er alleen nog toeristen per bus en met een Israëliëse gids naar Bethlehem kwamen. Heel aanneemelijk, overigens. Wij sloten een deal en hebben een perfecte rondleiding gekregen, die werd afgesloten met een bezoek aan de 'familie-shop' voor een paar ansichtkaarten. Victor's vader en ooms runden gezamenlijk de souvenirwinkel, ieder heeft een apart gedeelte. Het bezoek werd, zoals dat hoort, afgesloten met een kop thee of Arabische

BETHLEHEM

In de middag van 22 april werd de periode Jeruzalem (met regenjas aan en paraplu's op) en de omgeving van deze stad, afgesloten met een bezoek aan Bethlehem. De route daarheen is geen enkel probleem. Maar eenmaal langs het Israëliësch checkpoint of de ellende begon weer: wegopbrekingen, één route-omleidingsbord in het Arabisch en ... je begint te verdwalen, hopen op een leesbare aanwijzing of een toeristenbus met hetzelfde reisdoel. Hoewel best spannend, schiet het niet echt op.

Met wat goed geluk eenmaal in de buitenwijken (lees: sloppenwijken) van Bethlehem beland, is het verstandig de weg te vragen of een gids te regelen. Ofschoon dé toeristische attracties in het centrum bij elkaar liggen, is het zelfstandig bereiken daarvan onmogelijk. De enige bruikbare verkeersborden in de stad zijn: éénrichtingsverkeer en doodlopende weg. Op 'kerktorens rijden' (het centrum) heeft geen enkele zin vanwege de geaccidenteerdheid van de stad; soms zie je ze en bepaal je de goede richting, na enige tijd zie je ze weer en ben je er kilometers verder vandaan. Vraag nooit aan Palestijnse kinderen de weg. Voor je het weet zit er één achter in de auto en hij gaat er niet meer uit zonder zijn (te hoge) gidsbedrag te hebben ontvangen. Enfin, het zal duidelijk zijn dat wij met enige vertraging in het centrum van Bethlehem aankwamen, gelukkig op een bewaakte parkeerplaats zou later blijken.

Daar troffen wij Victor, een 26-jarige Palestijnse jongeman met gids-licentie (badge). Na de eerste kennismaking bleek dat hij al enige maanden werkloos was, omdat er alleen nog toeristen per bus en met een Israëliëse gids naar Bethlehem kwamen. Heel aanneemelijk, overigens. Wij sloten een deal en hebben een perfecte rondleiding gekregen, die werd afgesloten met een bezoek aan de 'familie-shop' voor een paar ansichtkaarten. Victor's vader en ooms runden gezamenlijk de souvenirwinkel, ieder heeft een apart gedeelte. Het bezoek werd, zoals dat hoort, afgesloten met een kop thee of Arabische

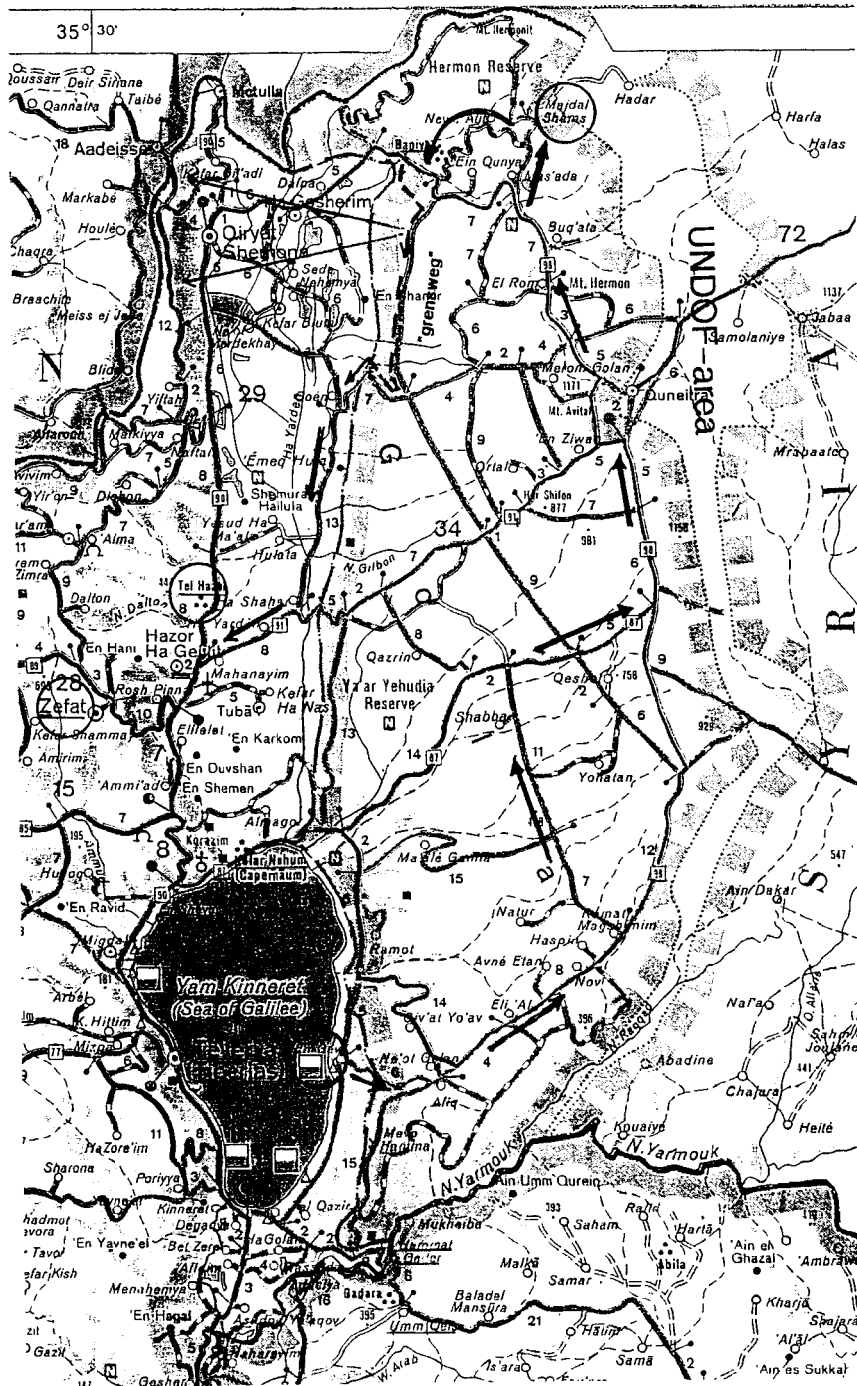

... Jacobs well...

koffie en begeleiding naar de parkeerplaats volgde. Na een uitgebreide route-briefing voor de terugrit naar Jeruzalem, namen wij van Victor afscheid en draaiden de auto om de parkeerplaats af te rijden. Omdat het aanbod om terug te gidsen door een groepje kinderen was afgewezen, simuleerde één van hen razendsnel een door mij veroorzaakte aanrijding. Gelukkig had de bewaker van de parkeerplaats de ware toedracht gezien, anders... Vrij vlot bereikten wij zonder verdere problemen het veilige Israëlsche roadblock bij Jeruzalem en doken daarna weer het vertrouwde file-probleem in.

TOT SLOT, nog enige aantekeningen. Bovenstaande gelezen hebbend, zal het duidelijk zijn dat het één en ander van het vakantieverslag is weggelaten. Natuurlijk staan slechts fragmenten vermeld die voor de militair wellicht interessant zijn. Dé toeristische attracties in Israël zijn voornamelijk van historische aard, inclusief de zgn. heilige plaatsen. Ik kan u verzekeren dat wij daarvan weinig hebben gemist. Een gevolg daarvan was een overvol programma en alleen maar haalbaar met 'eigen vervoer'. En dan niet te vergeten, de sfeer. Dat is met geen pen te beschrijven, dat moet je ondergaan!

Wat te denken van overal feesten en 's avonds vuurwerk op 23 en 24 april (Onafhankelijkheidsdag), terwijl in het noorden van het land de Katoesja-raketten bij 'bosjes' neerkomen? Natuurlijk hebben wij in de Dode Zee gedobberd en de vier dagen in Eilat waren fantastisch. Ook de terugreis vanaf vliegveld Eilat was een goede beslissing. Weer een dag door de Negev-woestijn racen naar Tel Aviv zou eigenlijk te veel zijn geweest. Want zeg nu zelf, wat is nu leuker: dát, of nog een dagje snorkelen bij Coral Island in de Rode Zee?

ZHIRINOVSKY.

Aooi C. de Waart

Op 16 juni 1996 vinden er in de Russische Federatie presidentsverkiezingen plaats. Op het NL-nieuws en CNN wordt uitgebreid aandacht besteed aan de strijd rond het RF presidentschap. Een strijd die gestreden wordt met twee opponenten, Jeltsin de Democraat en Zaganov de (ex)-Communist. Over deze beide gaat deze opsomming van feiten, verzameld in de periode 1991 t/m 1995 niet. Maar, daar waar twee H.. vechten om een been loopt de derde er mee heen, is een oud Nederlands spreekwoord. Met een mogelijke derde wordt bedoeld de leider van de Liberaal Democraten en Ultra Nationalist.

Geraadpleegde media; Kranten en tijdschriften zoals Jane's, International Spectator, TIME International, diverse TDCK publicaties en boeken zoals: "De augustuscoup 1991", "Oorlogsbazen", "de Staatsgreep in Moskou", "Dagboek uit het Kremlin", "Nationalisme in Europa en de Sovjetunie", "Het Duivelse pact", "Het uiterste midden", "De nieuwe Hitlertjes", "Joden in de Sovjetunie en hun rechten", "Perestrojka", "Glasnost", "Uit de schaduw van de Russische Beer", "Boris Jeltsin van Bolsjewiek tot Democraat" en uit de serie Rusi Whitehall paper series 1994; "The New Revolution in Russian Military Affaires", "The Security road to Europe", Turkey's foreign policy and its Implications for the West", "International security review" en "The Kremlin Agenda".

DEEL 1: ALGEMEEN:

"Ik had geen enkele goede vriend", schrijft Vladimir Zhirinovsky over zijn jeugd. "Ik kreeg nooit complimenten en was weinig succesvol. Ik was geen sterke jongen en was niet erg bedreven in sport".

Zhirinovsky klaagt over de behandeling van Russen in Kazachstan als tweederangs burgers.

In 1964, op achttienjarige leeftijd vertrok hij naar Moskou waar Vladimir studeerde aan het Instituut van Aziatische en Afrikaanse Landen van de Moskouse Staatsuniversiteit. Later zou hij nog een avondstudie hebben gedaan in Rechten. Zhirinovsky staat er graag op voor Turks, Engels, Frans en Duits te spreken. Zijn militaire dienstitijd bracht Zhirinovsky door als officier in het Rode Leger bij de militaire inlichtingen dienst in Tbilisi. Destijds zou hij voor de KGB hebben gewerkt.

In april 1991, nadat het monopolie van de Communistische Partij was opgeheven, richtte hij zijn Liberaal Democratische Partij (LDP) op.

De voor de westerse wereld nog onbekende Zhirinovsky kreeg tijdens de Russische presidentsverkiezingen van juni 1991 maar liefst zes miljoen stemmen. In december 1993 kreeg hij bijna 25% van de uitgebrachte stemmen.

Met zijn populistische belofte om de prijs van wodka te halveren, werd hij derde achter Jeltsin en ex-premier Ryzjkov. "De volgende keer zal zeventig tot tachtig procent voor mij stemmen. Ik ben al klaar voor de presidents-verkiezingen in 1996, de LDP is er klaar voor. Nu al lopen democraten naar ons over, ons systeem heeft succes gehad", aldus Zhirinovsky.

VOLKSKRANT 30 SEPTEMBER 1995.

Het is mode om Vladimir Wolfovitsj aan te wrijven dat hij in het geheel geen ideeën heeft. Dat is helaas niet juist. Ondanks de barokke wirwar van tegenspraken schuilt een tamelijk coherent programma. Zijn voornaamste uitgangspunt vormt de zogenaamde 'geopolitiek' gegrondvest door de Brit Mackinder en de Duitser Haushofer. Daarbij wordt de macht van de staat bepaald door de grote van hun grondgebied en alleen zeeën vormen werkelijk veilige grenzen.

De 'liberale democratische' voorman wil daarom ook het oude Russische-rijk herstellen (inclusief Polen, Finland en Alaska) en vervolgens oprukken naar de Indische Oceaan en de Middellandse Zee. **De wereld wordt langs een noord-zuid as in vier grote invloedssferen verdeeld.** De Verenigde Staten en Europa krijgen respectievelijk Latijns Amerika en Afrika. China en Japan mogen zich te goed doen aan Zuid-oost-Azië. Maar dan moet men wel zo sportief zijn Rusland de vrijhand in het Midden-Oosten en Zuid-Azië te laten. Vreemd genoeg houdt Zhirinovski niet van Rusland. 'Het is een barre ellendige toendra', herhaalt hij telkens. Zonder het warme zuiden, 'waar alles aan de bomen groeit', zal het Russische-volk aan ontbering sterven. Hij streeft er naar 'het hele zuiden tot één grote strook van vakantieparken te maken'.

Turkije, dat ooit het Orthodoxe Byzantium vernietigde en Rusland daarna nog eeuwen dwars zat, beschouwt hij als het grote obstakel in de realisatie van dit gedroomde Zuid Utopia. **Net als Iran en Afghanistan moet het worden vernietigd.**

Zhirinovski is beïnvloed door het zogenaamde 'Eurazianisme' een uit de jaren twintig stammende gedachte volgens welke Ruslands bestemming in Azië ligt, maar de optie van een bondgenootschap met de moslimwereld deelt hij niet. Wel wenst hij de Arabische kaart te spelen en met name Irak heeft zijn warme belangstelling.

Ook de derde stroming, die van het **Panslavisme**, spreekt de Russische leider aan. Zijn solidariteit met het 'dappere

Servië kent geen grenzen. Desalniettemin is de vereniging van Slaven onder Russische leiding slechts een ondergeschikt punt in vergelijking met de Mars naar het Zuiden.

Wellicht het meest schokkende van Zhirinovski's programma is dat voor hem de soevereiniteit van andere staten eenvoudig niet lijkt te bestaan. Zijn denken straalt een negentiende-eeuwse koloniale onbekommerdheid uit, maar dan aangedikt door een geest van twintigste-eeuwse terreur. 'Ik ga jullie vernietigen' houdt hij de Balten voor. 'Ik ga kernafval aan jullie grenzen storten, en jullie zullen sterven aan stralingsziekte'. 'Ik zal jullie verzuipen in je eigen champagne'. En wie hem de voet dwars zet laat hij weinig hoop: 'We gaan nog een paar Hiroshima's veroorzaken. 'Voor een kernoorlog draai ik mijn hand niet om'.

Volgens de Russen is Zhirinovski zo gek nog niet, sterker nog: de leider van de LDP is in veel opzichten een normaal vertegenwoordiger van zijn volk. Zhirinovski's draconische uitspraken wijken in hun absurditeit en extremisme weinig af van de ruis die je overal in Rusland aantreft. Een Rus hecht, als hem dat beter uitkomt, zich net zo lief aan geruchten en vermoedens als aan leugens of aan heuse utopie. Men vertrouwt niet op de waarheid, maar op de hellende kracht van de mythe "de man en zijn verhaal". Daarom fantaseert de welbespraakte leider erop los om het volk in zijn ban te krijgen. Zhirinovski heeft meeslepende teksten, ze zijn ernstig en schokkend, er zit drama in en rampspoed, en ze zijn zwanger van verschillende mooie beloften. Een Rus voelt waar die verhalen over gaan, namelijk over hem en haar en over de manieren om een einde te maken aan het miserabele leven dat zoveel Russen tegenwoordig leiden. "*Ik, Vladimir de Verlosser zal de last op mijn schouders nemen en binnen twee maanden orde op zaken stellen, stem op mij ik zal jullie redden*"! Zhirinovski wil leider zijn van een volk dat heeft geleden, net zoals hij. LDP aanhangers roepen: "Laat Zhirinovski het overnemen, ZHIRINOVSKY.

kijk maar naar zijn daden en beslis dan of hij een fascist is of de redder van Rusland"!

DE NIEUWE BEVRIJDER VAN HET GEWETEN.

Het is mode Vladimir Zhirinovski aan te wrijven dat hij in het geheel geen ideeën heeft. Dat is helaas niet juist. Onder de barokke wirwar van tegenspraken schuilt een redelijk coherent programma. Zijn voornaamste uitgangspunt vormt de zogenaamde "Geopolitiek" gegrondvest door de Brit Mackinder en de Duitser Haushofer. Daarbij wordt de macht van staten bepaald door de omvang van hun grondgebied, en alleen zeeën vormen werkelijk veilige grenzen.

De LDP voorman wil daarom het oude Russische rijk herstellen (inclusief Polen, Finland en Alaska), vervolgens oprukken naar de Indische Oceaan en de Middellandse Zee. De wereld wordt langs een noord-zuid as in vier grote invloedssferen verdeeld. De Verenigde Staten en Europa krijgen respectievelijk Latijns Amerika en Afrika en China en Japan mogen zich te goed doen aan Zuid-oost Azië. Maar dan moet men wel zo sportief zijn Rusland de vrije hand in het Midden Oosten en Zuid Azië te laten. Vreemd genoeg houdt Zhirinovski niet van Rusland. Het is een barre ellendige toendra herhaalt hij telkens. Zonder het warme zuiden, waar alles in de bomen groeit, zal het Russische volk van ontbering sterven. Hij streeft er naar 'het hele zuiden tot één grote strook van vakantieparken te maken. Turkije, dat ooit het Orthodoxe Byzantium vernietigde en Rusland daarna nog eeuwen lang dwars zat, beschouwt hij als het grote obstakel in de realisatie van dit gedroomd Zuid Utopia. Net als Iran en Afghanistan moet het worden vernietigd. Zhirinovski is beïnvloed door het zogenaamde "Eurazianisme" een uit de jaren twintig stammende gedachte volgens welke Ruslands bestemming in Azië ligt, maar de optie van een bondgenootschap met de Moslimwereld deelt hij niet. Wel wenst hij de Arabische kaart te spelen, en met name Irak heeft zijn warme belangstelling. Ook een derde stroming, die van Panslavisme, spreekt de LDP leider aan. Zijn solidariteit met het dappere Servië kent geen grenzen. Desalniettemin is de hereniging van de Slaven onder Russische leiding slechts een ondergeschikt punt in vergelijking met de mars naar het zuiden. wellicht het meest schokkende van Zhirinovski's programma is dat voor hem de soevereiniteit van andere staten eenvoudig niet blijkt te bestaan. Zijn denken straalt een negentiende-eeuwse koloniale onbekommerdheid uit, maar dan aangedikt met de geest van twintigste-eeuwse terreur. De LDP eisen herinvoering van de oude tsaristische 'gouvernementen', provincies op zuiver territoriale en niet op etnisch-nationale basis.

Zhirinovski wordt afgeschilderd als Fascist, in Rusland van de jaren 1990 zijn ongeveer tachtig ultra-rechtse en fascistische groeperingen actief. De socioloog en opinie-onderzoeker Joeri Levada wijst er op dat het klimaat gunstig is voor fascistische partijen. Bijna driekwart van de Russen hoopt dat er een sterke man komt die met harde hand orde op zaken zal stellen. Men maakt zich naast Zhirinovski eveneens zorgen over de Russische Nationale Eenheid partij onder leiding van Aleksandr Barkasjov. Barkasjovs organisatie telt medio 1995 200.000 leden in heel Rusland. Barkasjov wiens knokploegen in oktober 1993 meededen aan de bestorming van de televisietoren, is nu druk bezig zijn macht uit te breiden via de vakbonden. Tijdens een gerechtelijke uitspraak n.a.v. een belediging van Gajdar aan het adres van Zhirinovski, bepaalt deze dat een Rus geen fascist kan zijn.

DEEL 2: HET BEDJE GESPRED.

Op het Manegeplein wordt Zhirinovski, de huidige leider van de Liberale Democratische Partij (extreem rechtse Natio-

nalist), onder het roepen van "Fascist" door demonstranten van het plein verjaagd. Dit vindt plaats op 19 augustus 1991 om 12.49 uur in Moskou. Deze dag en de komende drie dagen zullen de wereld schokken daar de augustuscoup (19-21 augustus 1991) geleid door een Staats Comité voor de Noodtoestand plaats vindt. Het gaat er hierbij om het verloop van deze coup met u te doorlopen. Extra aandacht wordt besteed aan de aspecten oorzaken en gevolgen. Met name dit laatste door het uitvoeren van de vele "decreten" door de president van Rusland, Boris Jeltsin. Als de hoofdreden voor het mislukken van deze coup wordt aangewezen het feit dat de leden van het Staatscomité hun acties niet bundelden met de uitvoerende instellingen (o.a het leger).

OORZAKEN VAN DE COUP VAN HET STAATS COMITÉ VOOR DE NOODTOESTAND.

Naar diverse rapporten te oordelen is de noodzaak om een noodtoestand af te kondigen verschillende keren besproken geweest in kringen rondom Gorbatsjov. Aanleiding was steeds het vrijwel ineensstorten van het systeem om te voorzien in de eerste levensbehoefte, het catastrofale energietekort (van kolen en olie) en de weigering van landbouwbedrijven en lokale machtsorganen om de verplichte voedselleverantie te garanderen. Van de gebeurtenissen die zonder twijfel tot deze coup hebben bijgedragen, kunnen de volgende genoemd worden;

1. Nationalisering van de olie- en gasindustrie door Rusland (en om Rusland te tarten ook door de Tataren).
2. De belofte die Jeltsin in Tjoemen deed om de prijzen van olie en olieproducten op de binnenlandse markt te verhogen.
3. De door verschillende republieken voorgestelde invoering van een eigen nationale munteenheid.
4. De nationalisatie van de goudmijnen in Jakoetie en Kazachstan.
5. Onvoltooide plannen om van de nieuwe graanoogst een reservevoorraad voor de hele (Sovjet)Unie aan te leggen, tegenover de economische aaneensluiting van diverse graanproducerende republieken in de Unie.
6. Vermindering van de orders voor de defensie-industrie met 50 procent. De "verlamming" van deze sector en de sociale gevolgen van de slecht doordachte afbouw van de militaire branche.
7. Een toenemende commercialisering in de verhouding tussen directeuren van belangrijke ondernemingen en de diverse geleidingen van de economie. Dit leidde tot verminderde centrale controle over deze onderdelen.
8. Het nieuwe fenomeen van de persoonlijke financiële onafhankelijkheid van de managers van de bedrijven en ondernemingen en de daarmee gepaard gaande onmogelijkheid om hen te controleren.
10. Het "decreet" van Jeltsin waardoor het voor het partij-apparaat niet meer mogelijk was enige zeggenschap te hebben in economische en sociale zaken.
11. Het in het leven roepen van eigen republikeinse veiligheidsorganen, die bestonden uit militaire formaties en Nationale Gardes.
12. Het onderbrengen van de republikeinse KGB-organen in het rechtssysteem van de republieken.

CHRONOLOGIE VAN DE AUGUSTUS COUP

3 december 1990: Boris Pugo wordt benoemd tot minister van binnenlandse zaken, een oud KGBer en werd gezien als een voortrekken van Goratsjov's conservatisme.

20 december: Eduard Shevardnadze neemt ontslag als minister van buitenlandse zaken.

28 maart 1991: Betogingen van Jeltsin aanhangers om Gorbatsjov van zijn hardliners te ontdoen.

17 juni: Premier minister Pavlov doet een greep naar de macht.

23 juli: Een krant roept op om recht te doen geschieden.

2 augustus: Gorbatsjov deelt mede dat Rusland, Kazakstan en Uzbekistan een nieuw unieverdrag gaan tekenen op 20 augustus, een mogelijk herstel van het GOS.

19 augustus om 06.00 uur deelt radio Moskou mede dat Gorbatsjov, i.v.m. ziekte niet meer in staat is het land te besturen, de coup is begonnen.

DE ROL VAN DE KGB

In december 1990 waren de eerste voorbereidingen m.b.t. de coup al in volle gang, de daadwerkelijke planning vond plaats tijdens de zomer van 1991. *Kroetsjov* had enkele van zijn vertrouwelingen zoals; *Wladimir Schischin*, de plaatsvervangende leider van de 1e afdeling van de KGB, *Viktor Gruschko* en de KGB generaal *Alexej Jegorow* de opdracht gegeven om plannen uit te werken voor het stabiliseren van de toestand als er een Noodtoestand zou worden afgekondigd.

Van 7 tot 15 augustus 1991 worden er veel besprekingen gevoerd met KGB generaals alsook met diegene die het Comité voor de Noodtoestand moeten bemannen. Deze besprekingen vonden plaats in hotels en vakantie verblijven van de 1e afdeling, van de KGB.

Enkele probleem punten waren:

-het ontheffen uit de presidentielemacht van Gorbatsjov door hem te isoleren op de Krim. (uitgevoerd o.l.v. *Geni*

Agejev)

-het in de hand houden van reactionaire krachten door de president van de RF Jeltsin.

-controle en aanhoudingen in de regio Moskou.

-bezetting van de gebouwen van de opperste sovjet en daarop volgend arrestatie.

Diverse afdelingen van de KGB hadden een taak zoals:

-de 1e afdeling, PGU, belast met **planning en accommodatie** in de voorbereidende fase. (PGU: Perwoe Glawnoe Uprawlenie, buitenlandse inlichtingen dienst).

-de 2e afdeling, WGU (spionage afweer), belast met de **algehele leiding** o.l.v. *Gennadi Titow*.

-de 7e afdeling (observatie eenheid) belast met de **controle over de media**. Onder de 7e afdeling viel ook de **ALFA-groep** die weigerde het Wittehuis te bestormen, wat de nodige interne spanning met zich mee bracht.

-de 12e afdeling belast met de **controle over de regeringsverbindingen**.

Tijdens deze drie dagen waren de KGB troepen in de hoogste staat van paraatheid en werden naar uitgangsstellingen verplaatst.

Toen de coup op 19 augustus begon vervulde de complete KGB top, m.u.v. de leider van de 1e afdeling *Schebarschin*, een zeer belangrijke rol. Het schijnt dat de v.m. Sovjetunie tijdens deze drie dagen die de coup geduurd heeft door de KGB is geleid.

Pas in december 1993 rekt president Jeltsin met de KGB af.

DE HANDELINGEN VAN DE RUSSISCHE PRESIDENT (JELTSIN).

Citaten uit: "Staatsgreep in Moskou", en de Media.

De president van de Russische Federatie (Jeltsin) was, evenals de president van de Sovjet Unie (Gorbatsjov) die door een KGB eenheid werd vastgehouden in zijn buitenverblijf op de Krim, niet voorbereid op deze coup. Hierdoor liep hij achter de feiten aan en probeerde de orde te herstellen door het uitvaardigen van "decreten". Door deze situatie werd de Russische president een zeer betrokken persoon.¹

Al in de drie punten van het eerste decreet (van 10.10 uur 19 augustus 1991) werd de basis gelegd voor het verdere wettelijke werk van de president (Jeltsin). Een advocaat zou het decreet met één woord kunnen betitelen: "bevoegd". In een ander decreet van 19 augustus 1991, 22.30 uur, sprak hij met betrekking tot het Staatscomité al over hoogverraad. De decreten van de president werden aangevuld met een resolutie van het presidium van de Opperste sovjet van de Russische Federale Sovjet Republiek (RSFSR), nummer 1624-1 van 19 augustus 1991.

Decreet nr 61 van 19 augustus: Punt 1 van dit decreet bepaalt dat alle uitvoerende machtsorganen van de Sovjet-unie, inclusief de KGB en de ministeries van Binnenlandse Zaken en Defensie onderworpen worden aan de gekozen president van de RSFSR. Hierna volgt het decreet nummer 64 van 20 augustus. Dit decreet behandelt "het bewind over de Sovjet-strijdkrachten op het grondgebied van de RSFSR tijdens de noodtoestand" op 19 augustus 1991 om 17.00 uur nam de president van de RSFSR het commando over van alle strijdkrachten op het grondgebied van de RSFSR. Beide decreten vergroten ontegenzeggelijk de macht van de Russische president.

Dankzij de juridische adviseurs van de president van de RSFSR waren aan beide decreten belangrijke bepalingen toegevoegd voor de duur van de buitengewone macht van de president. In het eerste geval "tot de bijeenkomst van een buitengewoon Congres van Volksafgevaardigden van de Sovjetunie" en in het tweede geval "totdat de activiteiten van de grondwettig lichamen en instituten van de regering en de staatsmacht volledig zijn hersteld". Dergelijke formuleringen blijven niettemin zeer gevaarlijk, omdat ze vrij gemakkelijk tot legitimering van de totalitaire macht kunnen leiden.

Na terugkeer van president Gorbatsjov en de arrestatie van de coupplanners, zei president Jeltsin tegenover een jubelende menigte dat "Hij" decreten had ondertekend die de macht van de Russische staatsinstellingen hadden hersteld. Ook regelden die decreten de overheveling van (Sovjet)Unie-ondernemingen binnen Rusland naar de Russische jurisdictie en werd het televisie- en radiobedrijf van de Unie onder beheer van de Russische regering geplaatst. Tevens werd per decreet bepaald dat er een wet op een Russisch leger zou worden voorbereid. (zie Deel 5)

Latere gebeurtenissen wezen uit hoe broos het evenwicht tussen politiek en wet is. Bij gebrek aan verzet streefden de Russische overwinnaars (Jeltsin en de zijnen) naar steeds meer macht. Er kan geen twijfel over bestaan dat de Russische president, met instemming van de machtsorganen, zelf tot wet is geworden. Voor diegenen die nog vraagtekens zetten bij de huidige macht van de president van de RSFRF, is decreet nr 75 van de Russische president verschenen. Dit decreet "over vragen omtrent de verhoudingen tussen de activiteiten van de uitvoerende machtsorganen van de RSFSR" bevat een imposante drieëneenhalve pagina dikke inhoud over de **RECHTEN DIE HET HOOFD (president) VAN DE UITVOERENDE MACHT VAN DE REPUBLIEK RUSLAND HEEFT**. In het decreet wordt uitgebreid gerefereerd aan de Russische Grondwet (in december 1993 gewijzigd) en de wet op de Russische president (zie Deel 5).

DE HANDELINGEN VAN DE RUSSISCHE PRESIDENT (JELTSIN).

Enkele citaten uit "Dagboek uit het Kremlin" van Boris Jeltsin.

"Zoals bekend bevond 'ik' me op 18 augustus 1991 in Alma-Ata voor een belangrijk officieel bezoek. Ik geloof niet dat het toeval was dat we drie uur vertraging opliepen bij het vertrek uit Alma-Ata. Mogelijk wordt een aantal dingen duidelijk bij het proces tegen de coupplagers. Maar ik (Jeltsin) geef alvast één klein detail. Eén van de coupplagers, *Aleksandr Tizjakov* gaf, na zijn arrestatie, in de gevangenis Matrossjkaja de volgende instructie: "We moeten in het vooronderzoek naar voren brengen dat Gorbatsjov aan de vooravond van een definitieve beslissing over het afkondigen van de noodtoestand zelfs de mogelijkheid heeft overwogen om het vliegtuig waarmee Jeltsin en zijn delegatie op 18 augustus uit Kazachstan (Alma-Ata) zouden terugkeren, te laten vernietigen".

18 augustus. Kroniek van de gebeurtenissen.

"Om acht uur 's morgens vergaderde maarschalk Jazov met de militaire top. Er werden concrete eenheden aangewezen die op 19 augustus 's ochtends Moskou binnen zouden rijden. *Een niet onaanzienlijke groep generaals wist dus een etmaal van te voren over de op handen zijnde coup*, ook al was er verder niet ingegaan op het concrete verloop hiervan, zoals bij de arrestatie van Gorbatsjov. Om elf uur deelde Krjoetsjkov aan zijn plaatsvervangers en de hoofden van de directoraten van de KGB mee, dat de noodtoestand zou worden afgekondigd in het land. Men begon met het formeren van speciale groepen van het Derde Directoraat en het Directoraat voor de bescherming van de Grondwet om deze naar het Balticum te sturen. Het Zevende Directoraat kreeg de opdracht de toestand in de buurt van Archangelskoje in de gaten te houden, een permanente wacht te organiseren en een speciaal arrestatieteam in de buurt van mijn datsja op te stellen. Aan zijn plaatsvervanger Lebedev gaf Kroetsjkov een lijst met namen van personen die geschaduwd dienden te worden, **om ze in geval van nood meteen te kunnen arresteren en waar nodig te liquideren**. Ondertussen vlogen Boldin, Sjenin en Varennikov naar Foros om Gorbatsjov te overreden "om gezondheidsredenen" een decreet te ondertekenen waarin de noodtoestand werd afgekondigd en de macht werd overgedragen aan het Staatscomité voor de Noodtoestand. Om half vier vond bij Jazov op het ministerie van Defensie een bijeenkomst plaats van de drie ministers die over de strijdkrachten beschikten, namelijk Jazov zelf, Kroetsjkov en Poego. Om 17.00 uur stegen twee militaire helikopters op om Loekjanov op te halen uit Valsaj. Om 18.00 uur zaten ze allen tezamen in het Kremlin, met uitzondering van Janajev die later aangeschoten binnenkwam, en Loekjanov die nog van het vliegveld moest komen. De machine van de coup draaide op volle toeren".

19 augustus. Kroniek van de gebeurtenissen.

"Om vier uur kwam een kleine afdeling van de groep 'Alfa' (speciale eenheid van het Directoraat Beveiliging, lijfwachten van de president) met aan het hoofd commandant Karpoechin aan in Archangelskoje. Zonder het doel van de operatie te kennen verspreidden de mannen, gekleed in camouflagepakken, zich van de weg af door het bos. Via hun draagbare zenders hoorden ze de krankzinnige order om bij een bijzonder signaal Jeltsin te pakken "om de veiligheid van de deelnemers aan de onderhandeling met de sovjetleiding zeker te stellen". Niemand begreep er een woord van, maar verdere uitleg kwam er niet. Het bevel om de aanval aftegelasten kwam wat later (vijf uur 's ochtends) van Krjoetsjkov zelf. Hij had besloten de zaak niet te overhaasten. Eerst diende Jeltsin buiten de wet te worden gesteld. Daarna zouden ze beslissen wat er met hem moest gebeuren.

In de werkkamer van de Oekraïense leider Kravtsjoek probeerde Varennikov de plaatselijke bestuurders duidelijk te maken waarom de noodtoestand ook in de Oekraïne moest worden afgekondigd. Groep B van het Moskouse Directoraat van de KGB werd met volle wapenuitrusting en in staat van paraatheid naar het centrum van Moskou verplaatst, naar het cultureelcentrum Dzerzjinski. De artsen van het Kremlin kregen een versluierd bevel om een voor het Staatscomité voor de Noodtoestand gunstig rapport over Gorbatsjovs gezondheid op te stellen. Militaire stoorzenders begonnen de lokale radiostations te storen. Er vonden troepenverplaatsingen plaats in het Balticum en Georgië".

De wereld keek gespannen toe, naar de beelden die uit de Sovjetunie ons in het Westen bereikten.

Drie jaar na de mislukte coup (augustus 1991) kan de geschiedenis weer eens opnieuw worden herschreven.

In februari 1994 verleende het Russische parlement al amnestie aan alle overige putschisten van het Staatscomité voor de Noodtoestand.

In augustus 1994 sprak de militaire rechtbank van het Hooggerechtshof een van de coupplagers (geen lid van het comité), de nu 70 jarige *generaal Varennikov*, vrij van de beschuldiging van hoogverraad en samenzwering teneinde de macht te grijpen. Hoofdrechter *generaal Jaskin* gaf de volgende argumentatie voor deze vrijlating. Hij oordeelde dat er destijds geen sprake was van een samenzwering, omdat de veertien leden van het Comité voor de Noodtoestand oprecht

van mening waren dat zij de Sovjet-unie voor uiteenvallen moesten behoeden. Sterker nog, Jaskin redeneerde ook dat Gorbatsjov weliswaar formeel de staatsgreep afkeurde, maar informeel zodanig optrad dat het Comité het idee kon hebben dat de leider van de Sovjet-unie achter hun actie stond. Rechter Jaskin zei tevens dat het tweeslachtig optreden van *Gorbatsjov* ook bleek uit de handdruk waarmee hij destijds afschijd nam van een delegatie van de putschisten, die hem op de Krim kwamen bezoeken. Gorbatsjov wees de optie van het uitroepen van de Noodtoestand niet categorisch van de hand, aldus de rechter. Uiteraard ontkent de v.m. Sovjet-leider deze lezing. Maar Rusland anno 1994 is zo veranderd dat "waar of niet waar" er niet meer toe doet. Jaskins uitspraak past precies in het heersende klimaat, waarin het accent ligt op **nationaal bewustzijn en Russisch patriotisme**. Dit thema, "*het streven naar herstel van een nieuwe Sovjet-unie, anders dan de vorige, maar steeds met het machtige Rusland wat de lakens uitdeelt*", was voorheen het exclusieve terrein van Zhirinovski's nationalisten en Zjoekanovs communisten maar vindt tegenwoordig een steeds breder (bestuurlijk)publiek.

In augustus 1994 kwam Jeltsin met een decreet, "de zgn. Jeltsin-doctrine", waarin wordt bepaald hoe de 25 miljoen Russen die in de voormalige Sovjet-republieken buiten Rusland wonen, moeten worden beschermd.

De belangrijkste Russische dagbladen hadden een eensluidend commentaar: "alle blaam voor deze augustus staatsgreep wordt met deze uitspraak gelegd bij Nobelprijswinnaar en laatste Sovjet-president **Michail Gorbatsjov**. Dat er destijds tanks door Moskou's straten rolden, dat er "drie" jonge mensen om het leven kwamen, is al lang vergeten. Tijdens de augustus coup van 1991 heeft generaal Korzjakov de cpl. defensie activiteiten voor Jeltsin gecoördineerd.

De coup van Oktober 1993 was een graadje erger, en daar was Boris Jeltsin bij betrokken. zie Deel 5: De oktoberrevolutie van 1993.

¹ De Volkskrant van 19-5-'94 maakt melding, dat het Amerikaanse Security Agency de communicatie tussen de coupplanners kon afluisteren. Deze gegevens werden tijdens de coupdagen doorverstrekt aan Jeltsin. De Amerikaanse regering was al maanden van te voren op de hoogte van de plannen voor het plegen van een coup. Tijdens een bezoek van Jeltsin aan Washington, in juni 1991, gaf hij te kennen op de hoogte te zijn en meerdere malen te hebben getracht Gorbatsjov te waarschuwen voor de komende problemen, maar deze wilde van niets weten.

PRESIDENTSVERKIEZINGEN IN DE RUSSISCHE FEDERATIE

Tint J. Schouten

Voor dit artikel is o.a. gebruik gemaakt van de volgende periodieken: *De Volkskrant, NRC Handelsblad, De Gelderlander, Algemeen Dagblad, De Telegraaf, Le Monde, Frankfurter Allgemeine Zeitung, The Times, The International Herald Tribune, The Economist, Time, Elsevier.*

Op 16 juni a.s. zullen in Rusland de presidentsverkiezingen worden gehouden. Elf personen beschikken over voldoende handtekeningen om zich op 16 juni als kandidaat beschikbaar te stellen. Volgens de Westerse media is de strijd echter teruggebracht tot twee kandidaten: de huidige president Jeltsin en de communist Zjoeganov. De verkiezingen zullen door de gehele wereld nauwlettend worden gevolgd. Westerse analytici gokken op Jeltsin. Of is dit misschien wishfull thinking?

Om een goed en duidelijk inzicht te krijgen in de gebeurtenissen rondom de aankomende presidentsverkiezingen in de Russische Federatie is het van belang om eerst een goed inzicht te hebben in de politieke structuur, de verhoudingen tussen de politieke partijen en niet in de laatste plaats de machtsverhoudingen tussen de president en het parlement.

In het referendum dat op 12 december 1993 werd gehouden heeft president Jeltsin goedkeuring gekregen voor een nieuwe grondwet. In tegenstelling tot de vorige constitutie waarin de Opperste Sovjet (het huidige parlement) het hoogste orgaan was, heeft ditmaal de president zelf de meeste macht naar zich toetrokken.

Een inventarisatie van de machtsverdeling in Rusland:

De President

- Wijst de premier aan en keurt alle ministersbenoemingen goed.
- Benoemt de president van de centrale bank, de militaire leiders en

diplomaten.

- Zet de grote lijnen voor binnenlands- en buitenlands beleid uit.

- Kan wetgeving door de Staatsdoema verwerpen en de Doema ontbinden.

- **KAN DE NOODTOESTAND AFKONDIGEN EN PER DECREET REGEREN**

- Benoemt de leden van het Constitutionele hof, het hooggerechtshof en het hoge hof van arbitrage.

- Is opperbevelhebber van de strijdkrachten.

De Federatieraad (hogerhuis)

- Deze raad wordt gezeten door 178 leden: van de 89 deelgebieden in de Russische Federatie elk twee senatoren.
- kan niet door de president worden ontbonden.

De Staatsdoema (lagerhuis)

- De Staatsdoema wordt gezeten door 450 afgevaardigden.

- De Staatsdoema neemt wetten aan. Wetten die de staatsbegroting aangaan kunnen echter alleen met goedkeuring van de regering worden aangenomen.

- Als de Doema binnen drie maanden meer dan twee keer haar vetorecht gebruikt, wordt zij automatisch ontbonden.

Tijdens de parlamentsverkiezingen van december vorig jaar hebben de communisten een duidelijke meerderheid behaald in de Doema. Hoewel dit niet mag dienen als graadmeter voor de presidentsverkiezingen in juni, verschaft dit toch een voorzichtig beeld van de gedachten van het Russische volk:

Verdeling van de zetels (dec. '95):

Partij	Lijsttrekker	1(*)	2(*)	Totaal
Communistische Partij	Gennady Zjoeganov	58	99	157
Ons huis Rusland	Viktor Chernomirdyn	10	45	55
Liberaal Democr. Partij	Vladimir Zhirinovski	01	50	51
Yabloko	Gregori Yavlinski	14	31	45
Agrarische Partij Rusland	Michail Lapshin	20		20
Rusland's Democr. Keuze	Egor Gaidar	9		9
Kracht aan het Volk	Nikolay Ryzhkov	9		9
Congres Russ. Gemeenschap	Skokov/Lebed/Glazyev	5		5
Vrouwen van Rusland	Lakhova/Fedulova	3		3
Ivan Rybkin's Blok	Ivan Rybkin	3		3
Rusland Voorwaarts	Boris Fyodorov	3		3
Pampilova/Gurov/Lysenko	Pampilova/Gurov/Lysenko	2		2
Onafhankelijk blok	Vladimir Komchatov	1		1
Mijn Vaderland	Boris Gromov	1		1
Arbeiders zelf-bestuur	Stanislav Fyodorov	1		1
Eenheid en Eenstemmigheid	Sergei Shakrai	1		1
Hervorming van Vaderland	Eduard Rossel	1		1
Gemeen-belang	Irina Khakamada	1		1
Blok '89	Pavel Medvedev	1		1
Economische Vrijheidspartij	Konstantin Borovoj	1		1
Communisten voor Sovjetunie	Viktor Tyulkin	1		1
Verbond van Arbeid	Vladimir Scherbakov	1		1
Onafhankelijke leden	--	77	--	77
<i>Totaal aantal zetels:</i>		225	225	450

(*)1: Districtsverkiezingen

(*)2: Nationale partijverkiezingen

Opmerking: Er valt nog te bezien of de 77 onafhankelijke leden onafhankelijk zullen blijven, of dat deze zich aan zullen sluiten bij een van de andere groepen.

VYBOR NARODA: DE KEUZE VAN HET VOLK

Sinds het aan de macht komen van de democraat Jeltsin is de situatie in de voormalige Sovjetunie er niet stabiel op geworden: Salarissen worden niet of slechts gedeeltelijk uitbetaald, er heerst grote werkeloosheid, het eens zo glorieuze Rode leger geniet nu weinig aanzien en wordt 'belangrijk gehouden' middels de oorlog in Tsjetsjenië, het verschil tussen arm en rijk wordt met de dag groter: er heerst een schaduw-economie. De hervormingen van Jeltsin hebben met name de agrarische sector de afgelopen vijf jaar weinig goeds gebracht. Hetzelfde valt te zeggen van de fabrieken die in het Sovjet-tijdperk gouden tijden beleefden, omdat het grootste deel van de productie gereserveerd was voor het Rode leger. Slechts een klein percentage van de bevolking was destijds in de gelegenheid te kunnen profiteren van de economische hervormingen, doordat zij vooraanstaande posities bekleedden, zoals de eigenaren van staatsbedrijven (vaak hoge partijfunctionarissen). Een andere groep heeft zich kunnen aanpassen aan de economische hervormingen en hebben er van geprofiteerd: de 'bizznizzmeny'. Deze beide groepen vormen slechts een klein deel van het totale electoraal (zo'n 15%) en zullen onvoorwaardelijk stemmen op de huidige president: Boris Nikolaevich Jeltsin.

Het overige en tevens grootste deel van de Russische bevolking zijn de mensen voor wie sinds de val van de Sovjetunie Jeltsin's democratie geen verbetering, maar eerder verslechtering heeft gebracht. Immers het verschil tussen arm en rijk wordt steeds groter. Waar tijdens het Sovjet-imperium nog iedereen gelijk was hebben hervormingen voor verdeeldheid gezorgd. Professoren, kernfysici, hoge officieren van het militaire- en politie-apparaat leven nu van een minimum, waarvan de helft niet wordt uitgekeerd. Een tube tandpasta kost hem een maandsalaris, waspoeder kan hij niet betalen en in de voormalige staatswinkels wordt hetgene wat te krijgen

is voor zijn neus weggekocht door iemand met een handvol dollars. Het moge duidelijk zijn: DIT zijn de kiezers waar het om gaat, DEZE kiezers zijn ontevreden en om DEZE kiezers maakt Jeltsin zich grote zorgen. Bij hen groeit het verlangen naar de tijden waar Joeri Gagarin niet alleen held van de Sovjetunie werd, maar waar de Sovjetunie toonaangevend was voor de gehele wereld. Voor wat betreft dit deel van de Russische bevolking zet Jeltsin alle zeilen bij om het vertrouwen van het volk weer terug te winnen en speelt daarbij in op de enerzijds communistische gevoelens en anderzijds de sterke nationalistische gevoelens van de Russische burgerij.

President Jeltsin heeft daarbij te kampen met twee niet voor hem pleitende zaken: de nu al tweeënehalf jaar durende oorlog in Tsjetsjenië en zijn economische hervormingen. Jeltsin heeft al zo vaak beloofd te zorgen voor een einde aan het bloedige conflict in de Kaukasus, dat zijn optreden in de opstandige deelrepubliek inmiddels wordt omschreven als een fiasco. De crisis brengt Jeltsin gezichtsverlies en verlies aan vertrouwen. Het conflict heeft ook aan Russische zijde voor grote verliezen gezorgd. In april heeft Jeltsin zijn veiligheidsplan, dat inmiddels was goedgekeurd door de veiligheidsraad bekend gemaakt en zou hij beginnen met de terugtrekking van alle militaire eenheden in het gebied. De praktijk echter leert ons dat de gevechten in de Russische deelrepubliek nog steeds doorgaan en dat de Tsjetsjeense president Dzokhar Dudayev inmiddels door de Russen is gedood nog voor hij heeft kunnen onderhandelen met de Russische president. Dit feit alleen al getuigt van weinig democratische gedachte, gezien het feit dat onderdeel van zijn vredesplan besprekingen waren met de Tsjetsjeense president. Steeds vaker ook komen er meldingen van schending van mensenrechten door Russische en Tsjetsjeense strijders. Dorpen zouden systematisch onder vuur worden genomen en internationale hulporganisaties worden door de Russische autoriteiten toegang tot dorpen ontzegd of belemmerd in

hun werkzaamheden. Het Russische volk wil dat er een einde komt aan de Tsjetsjeense crisis. Door de opiniepeilers wordt het conflict gezien als een van de belangrijkste graadmeters voor een eventuele overwinning danwel nederlaag voor president Jeltsin.

Ook politiek gezien kan men niet spreken van een stabiele situatie. Met de grondwetswijziging van 1993 is er een einde gekomen aan de balans tussen de regering en de president. "De attributen van democratie en politieke vrijheid, zoals verkiezingen, een functionerend parlement en een redelijk onafhankelijke rechterlijke macht, staan echter op losse schroeven door de onbetrouwbaarheid van de **grundnorm**; als de echte machthebbers, d.w.z. de president en zijn entourage, het spel dreigen te verliezen worden de regels veranderd." (Mr. F.J.M. Feldbrugge, hoogleraar Oosteuropes recht aan de Rijksuniversiteit in Leiden)

Gezien de opiniepeilingen heeft Boris Jeltsin er alle reden toe zich zorgen te maken over een mogelijk negatieve uitslag voor hem. Hoewel Jeltsin in populariteit iets is gestegen, geniet de communist Genaddi Zjoeganov grote aanhang onder de Russische bevolking. Met name veel agrariërs en oudcommunisten zien de communist graag als president. Bij de aankomende verkiezingen zou het uiteindelijk gaan om een nek aan nekrace tussen de huidige president en de communist Genaddi Zjoeganov.

Hoewel er zo nu en dan berichten verschijnen over andere kandidaten, worden zij niet meer beschouwd als kanshebbers. De economische hervormer Grigori Javlinski zou met Lebed en Fjodorov een zg. 'Derde Macht' vormen, die zich achter president Jeltsin zou opstellen als oppositie tegen de communisten. Het is echter zeer onwaarschijnlijk dat een man als Lebed zich achter president Jeltsin zou opstellen, gezien zijn opmerking "Democratie? Niet zolang ik leef!" Een mogelijkheid die nog open lijkt te staan, is dat Javlinski zich achter Jeltsin opstelt, maar de vraag die zich

daarbij direct voordoet is de vraag of Javlinski genoeg neemt met een vice-presidentschap en of Jeltsin bereid is zijn vice-president, minister van defensie en enkele andere vooraanstaande functionarissen te ontheffen, conform de eis van Javlinski in een twee uur durend gesprek, donderdag 16 mei jl...

Een man van wie we de laatste tijd maar weinig horen is de nationalist en leider van de Liberaal Democratische Partij Vladimir Zhirinovski. Hoewel door het Westen afgeschilderd als clown is hij wél diegene die reeds in 1991 tijdens de presidentsverkiezingen maar liefst 6 miljoen stemmen kreeg, wat neer komt op zo'n 6 á 7 procent. Hij eindigde als derde van de zes kandidaten. In 1993 was het aantal stemmen al gestegen naar zo'n 24 procent. Zhirinovski staat bekend om zijn nationalistische houding, een houding die we ook bij de communist Zjoeganov tegenkomen, al presenteert Zjoeganov zich graag als gematigd sociaal-democraat.

Opmerkelijk is dat Zjoeganov zo'n vier jaar geleden nauw betrokken was bij de oprichting van een 'nationaal reddingsfront', dat in het leven werd geroepen om de toen gebande communisten te verenigen met rechts-extremisten om zo een oppositie te vormen tegen het democratisch centrum. In maart van dit jaar was het de partij van Zjoeganov die gesteund door de nationalistische LDPR van Zhirinovski het ontbinden van de Sovjetunie als ongeldig verklaarde.

Zjoeganov en Zhirinovski hebben dus een en ander gemeen: Beiden lijken zij de gedachte van het Russische volk te representeren.

RECENTE GEBEURTENISSEN

Een groep van vooraanstaande Russische zakenlieden heeft de presidentskandidaten opgeroepen de verkiezingen op 16 juni a.s. uit te stellen. Jeltsin's veiligheidschef, generaal Korzakov heeft tegenover de Britse krant The Observer verklaard er een voorstander van te zijn de presidents-

verkiezingen uit te stellen. Als Jeltsin de verkiezingen wint, zullen de communisten de straat opgaan en claimen dat de uitslagen vervalst zijn; als de communisten de verkiezingen winnen en Zjoeganov zijn beleid bijstelt (meer gecentraliseerd), mondt dit uit in een burgeroorlog, aldus Korzakov. Ook president Jeltsin zelf heeft gezegd een burgeroorlog te vrezen als de communisten op 16 juni zullen zegevieren, maar voegde er aan toe te rekenen op het gezonde verstand van de Russische bevolking.

Mochten de presidentsverkiezingen toch worden uitgesteld, komt dit feitelijk neer op een presidentiele staatsgreep. Het enige hulpmiddel dat Jeltsin nog achter de hand heeft is het verkondigen van de noodtoestand, maar hiervoor heeft hij de zegen nodig van de Doema. Uiteraard zal de Doema, waarin de communisten het rijkst zijn vertegenwoordigd hiermee niet instemmen.

Opmerkelijk is dat Jeltsin's veiligheidschef Korzakov deze uitspraak heeft gedaan. Korzakov wordt gezien als de meest machtige en invloedrijkste persoon binnen het Kremlin. Vraag die hierbij opspeelt is wat gebeurt er met de positie van Korzakov indien Jeltsin de verkiezingen verliest.

Mogelijke redenen voor het voorstel tot uitstel zijn:

a. Jeltsin heeft een ballon opgelaten om te peilen hoe de reacties zullen zijn indien de verkiezingen worden uitgesteld. Mocht dit zo zijn dan is dit tevens bewijs dat Jeltsin het wel degelijk overweegt.

b. Korzakov, gesteund door prominente zakenlieden, enkele legerofficieren en leden van het Russische parlement willen eigenhandig de verkiezingen uitstellen.

Mocht dit de reden zijn, dan ligt er een scenario voor een staatsgreep, vrijwel zeker gesteund door het leger. Punt van twist is enerzijds steun van zakenwereld en anderzijds het leger. Immers het leger is gebaat bij een herstel van

de SU en opleving van de wapenindustrie. De zakenwereld is gebaat bij economische hervormingen.

Opvallend is dat Zhirinovski afgelopen donderdag 16 mei heeft gewaarschuwd dat de aankomende presidentsverkiezingen aanleiding kunnen geven tot een burgeroorlog, tenzij president Jeltsin de steun van de andere kandidaten krijgt tegen het communisme. "Om bloedvergieten te voorkomen moet een brede coalitie worden gevormd.", verklaarde Zhirinovski donderdag. Verschillende kandidaten hebben reeds gesprekken gevoerd met president Jeltsin, maar tot nu toe heeft nog niemand zich bereid verklaard zijn kandidaatschap op te geven.

Zhirinovski lijkt zich aan te sluiten bij de woorden van Jeltsin's veiligheidschef Korzhakov. Verontrustend is dat zowel Korzhakov, enkele hoge militaire officieren, vooraanstaande zakenlieden, Zhirinovski en zelfs Gorbatsjov hebben gewaarschuwd voor het uitbreken van een burgeroorlog, indien de communisten aan de macht komen. (dit was voor Gorbatsjov aanleiding om zich presidentskandidaat te stellen.)

Hierbij moet worden opgemerkt dat Zhirinovski op 12 november 1994 in een uitzending van CNN heeft voorspeld dat er nog voor het einde van dat jaar ofwel een militaire coup, ofwel een militaire actie plaats zou vinden. Op 11 december van datzelfde jaar vallen 40.000 Russische militairen de opstandige Tsjetsjeense republiek in de Kaukasus binnen. Gezien deze voorspelling van Zhirinovski en het feit dat Zhirinovski samen met Lebed zetelt in de defensiecommissie in het Russische parlement kunnen we ons afvragen of we bovenstaande uitspraak, gecombineerd met eerdere uitspraken van o.a. Korzhakov niet serieus moeten nemen.

JELTSIN'S EIGENAARDIGE ACTIES:

Alle zeilen worden bijgezet om het imago van de Russische president weer op te vijzelen. Door de zorgwekkende economische toestand en de oorlog in

Tsjetsjenië is zijn populariteit zienderogen gezakt. Zijn medewerkers gaven hem het dringende advies zich meer onder de bevolking te bewegen. Dit is ook de tendens die president Jeltsin de laatste tijd laat zien. Ook zien we dat president Jeltsin zijn democratische standpunten loslaat en probeert in te spelen op de communistische en nationalistische gevoelens van het Russische volk: Jeltsin heeft toegezegd de rode Sovjet vlag weer te laten wapperen naast de Russische driekleur tijdens formele ceremonies die in verband staan met de overwinning tijdens WOII. Hiermee speelt Jeltsin in op het gevoel van vele oud-communisten en veteranen die geneigd zijn te stemmen op de communist Zjoeganov. Jeltsin heeft integratieverdragen gesloten met voormalige Sovjet-republieken, wat door sommigen wordt uitgelegd als een eerste stap naar herstel van de Sovjet-unie.

Jeltsin heeft bij de Duitse zilversmid Robbe & Berking volledig nieuw tafelzilver aangeschaft. Het zilver is voorzien van een gravure van de Tsaristische tweekoppige adelaar. Ook dit

is weer een van de vele typisch nationalistische trekken van de Russische president. Jeltsin heeft aangekondigd de kozakkeneenheden weer te zullen inlijven om de grenzen van Rusland te beschermen. Wederom een nationalistische trek van de Russische president. Er zijn overigens al kozakken-eenheden noordwest van de Kaukasus aanwezig, om zo terreuractiviteiten richting Moskou af te vangen.

De democraat Jeltsin die eens vanaf een tank zijn verordeningen bekend maakte, laat nu duidelijk communistische en nationalistische trekken zien.

SLOTCONCLUSIE

Jeltsin kan rekenen op steun van de vele zakenmensen, die na het uiteenvallen van de Sovjetunie dankzij de economische hervormingen veel winst hebben kunnen maken en deze winst ook voor zichzelf konden behouden. Dit is echter slechts een klein deel van het totale electoraal. Indien een communist de verkiezingen zou winnen, zou dit betekenen dat privatisering wordt afgeschaft en de staatsbedrijven

weer terugkomen; de rijke zakenlui zijn dus niet geneigd om op Zjoeganov te stemmen.

Het moge duidelijk zijn dat zo'n maand voor de Russische presidentsverkiezingen nog van alles mogelijk is. Hoewel 'democraat' Jeltsin volgens menig westers analyticus de meeste kans heeft om zijn ambtstermijn met nog eens vier jaar te verlengen, lijkt een groot deel van de Russische bevolking duidelijk een andere kant op te willen slaan. De meningen in Rusland zijn verdeeld, de toestand is instabiel. Er wordt gesproken over een mogelijke burgeroorlog, indien de communist Zjoeganov zal zegevieren. Er gaan geruchten over uitstel van de verkiezingen, ook al heeft president Jeltsin gezegd dat de verkiezingen gewoon doorgang zullen vinden. De kans op een coupe is sluimerend aanwezig. Wat de uitslag op 16 juni ook moge zijn, democraat, nationalist, of communist, de aankomend Russische president zal ongetwijfeld de machtigste man zijn die Rusland ooit heeft gekend. Democratie en dictatuur lijken niet ver van elkaar verwijderd.

WHAT MAKES THE HEART TIC ?

Owi Danens, M

Misschien heeft u de journaalbeelden in december 1995 ook gezien. Als bekend wordt, dat de USA militairen onder NAVO-vlag gaat leveren voor IFOR, moet er worden voorbereid en geoefend. De reguliere soldaten waren gekleed in hun normale uniform met helm en wapen (M16A2). De voor deze oefening aangewezen 'vijand' was ook gekleed in hetzelfde basistenu, maar met daaroverheen een grijs T-shirt met in grote letters op de borst 'US-ARMY', een petje en hetzelfde wapen, nl. de M16A2.

Om de Nederlandse militairen iets beter voor te bereiden op wat hun te wachten staat, kunnen er voor een oefening (beperkt) 'vreemde uniformen' bij 101 Mipel worden geleend, eventueel aangevuld met KL-vreemde wapens. Met deze uitrustingsstukken kan dan een groep bij bv. een checkpoint of roadblock worden aangekleed. Indien U een oefening aan het voorbereiden bent denk dan hieraan.

HOE AAN TE VRAGEN !

Neem van tevoren contact op met bureau Technische Inlichtingen 101 Mipel (*06-678-3051/3073) om te informeren of er voor de desbetreffende periode uniformen ter beschikking kunnen worden gesteld. Na een mondelinge afspraak dient in een faxbericht aan de G-2 1 Divisie '7 December' een aanvraag voor steun te worden ingediend. Indien er van de kant van de G-2 geen bezwaren zijn, wordt deze aanvraag ook naar 101 Mipel gezonden. Hiermee is de afspraak bezegeld.

BEHANDELING VAN DE UNIFORMEN.

De uniformen dienen met enige voorzichtigheid te worden behandeld, daar 101 Mipel maar over een beperkte voorraad beschikt. Stop de uniformen niet nat terug in de kist. De uniformen gaan, indien nat opgeslagen, stinken en de kans bestaat dat ze ook beschimmelen. Het wassen wordt door zorg van 101 Mipel geregeld. Indien er be-

schadigingen zijn, meldt dit bij het retourneren van de uniformen. Ook wanneer er uitrustingsstukken weg zijn, dient dit gemeld te worden. De aanschaf van nieuwe uitrustingsstukken is vrij kostbaar. De kosten voor vervanging en/of reparatie zullen op het onderdeel, dat de uniformen in bruikleen verstrekt heeft gekregen, worden verhaald.

BEHANDELING VAN DE WAPENS.

KL 'vreemde' wapens kunnen alleen worden geleend voor oefeningen in Nederland.

De wapens die meestal worden meegegeven op bruikleen zijn allen onklaar gemaakt. Haal de wapens **niet** uit één. Reinig de buitenzijde en olie de wapens heel licht in met de nieuwe wapenolie¹. De wapens worden door personeel van 101 Mipel inwendig gereinigd. Meldt ook hier indien er door omstandigheden iets is beschadigd of vermist.

Om de oefeningen meer realiteitswaarde mee te geven is het aan te bevelen om bij 101 Mipel te komen 'shoppen'.

¹ nb. hout en plastic kunnen **niet** roesten !!